

پرسش ۱۸۱: آیه‌ی (وَ نَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ....)

سؤال/ ۱۸۱: ما معنی قوله تعالى: (وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَبَنَاهُ نَجِيًّا)، (فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ)^۲؟

معنای سخن حق تعالی چیست؟ (و او را از جانب راست کوه طور صدا زدیم و او را برای مناجات با خود، نزدیک کردیم.)^۳ و (چون به آتش رسید از کناره‌ی راست آن وادی در آن جایگاه مبارک از آن درخت نداده شد: ای موسی! منم خدای یکتا، پروردگار جهانیان)^۴.

الجواب: بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الأئمة والمهديين

الشجرة هي: (الشجرة المباركة في القرآن)، وهي شجرة آل محمد(عليهم السلام) ، وفروعها الأئمة والمهديون: (أَلْمَ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلْمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةً طَيِّبَةً أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ).^۵

پاسخ:

بسم الله الرحمن الرحيم

^۱. مریم : 52

^۲. القصص : 30

^۳. مریم : 52

^۴. القصص : 30

^۵ إبراهيم : 24. عن سلام بن المستير، قال: سئلت أبا جعفر (عليه السلام) عن قول الله تعالى: (كشجرة طيبة أصلها ثابت وفرعها في السماء تؤتي أكلها كل حين باذن ربها)، فقال: (الشجرة رسول الله نسبه ثابت فيبني هاشم وفرع الشجرة على وعنصر الشجرة فاطمة وأغصانها الأئمة ورقها الشيعة وان الرجل منهم ليموت فتسقط منها ورقة وان المولد منهم ليولد فتورق ورقة. قال قلت له: جعلت فداك قوله تعالى: (تؤتي أكلها كل حين باذن ربها) قال: هو ما يخرج من الامام من الحال والحرام في كل سنة إلى شيعته) بصائر الدرجات : ص 79 ح 2.

والحمد لله رب العالمين، وصلى الله على محمد وآل محمد الائمة والمهديين وسلم تسليماً.

درخت همان «درخت مبارک در قرآن» که درخت آل محمد (عليهم السلام) میباشد و شاخه‌هایش ائمه و مهدیین هستند: (آیا ندیده‌ای خداوند چگونه مثُلی زده است؟ سخنی پاک چون درختی پاک است که اصلش (ريشه‌اش) استوار و فرعش (تنه و شاخه‌هایش) در آسمان است.)⁶

والطور الأيمن، والوادي الأيمن هو: اليماني (المهدي الأول من المهدىين)، والبقة المباركة هو: الحسين (عليه السلام)، فالكلام من الطور الوادي الأيمن، أي اليماني (المهدي الأول)، والوادي الأيمن الطور الأيمن من البقة المباركة أي من الحسين، فالمهدي الأول (اليماني) من ولد الحسين؛ لأنَّه من ذرية الإمام المهدي (عليه السلام)، والبقة المباركة من الشجرة (أي محمد وعلي عليهما السلام)، فالحسين من محمد وعلي عليهما السلام.

طور آیمن و وادی آیمن عبارت است از یمانی (مهدی اول از مهدیین)، جایگاه مبارک: امام حسین (عليه السلام) است. سخن از طور وادی آیمن یعنی یمانی (مهدی اول)، و وادی آیمن طور آیمن از جایگاه مبارک یعنی از حسین، که مهدی اول (یمانی) از فرزندان حسین است؛ زیرا او از ذریه‌ی امام مهدی (عليه السلام) میباشد، و جایگاه مبارک از آن درخت یعنی از محمد و علی (عليهما السلام)، که حسین از محمد و علی (عليهما السلام) است.

⁶ ابراهیم: 24. از سلام بن مستیر روایت شده است: از اباجعفر (عليه السلام) درباره سخت خداوند عزوجل **﴿كَشْجَرَةٌ طَيْبَةٌ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ تُؤْتَيِ الْكَلْهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا﴾** (چون درختی پاک است که اصلش (ريشه‌اش) استوار و فرعش (تنه و شاخه‌هایش) در آسمان است^{*} که به این پروردگارش هر زمان میوه‌اش را می‌دهد) سوال کردم، فرمود: «درخت، رسول خدا است که نسبش در بنی هاشم ثابت است، که تنهاش علی، ریشه‌اش فاطمه و شاخه‌هایش ائمه و برگ‌هایش شیعیان هستند که هرگاه یکی از آنها بمیرد یکی از برگ‌هایش می‌افتد و با تولد یکی از آنها بر درخت یک برگ می‌روید». به ایشان عرض کردم: فدایتان گردم! این سخن حق تعالی **﴿تُؤْتَيِ الْكَلْهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا﴾** (که به این پروردگارش هر زمان میوه‌اش را می‌دهد؟) فرمود: «منظور آن‌چه در هر سال در خصوص حلال و حرام از امام صادر می‌شود می‌باشد». بصائر الدرجات: ص 79 ح 2.

عن الصادق (عليه السلام): ((شاطئ الْوَادِ الْأَيْمَنِ) الذي ذكره الله تعالى في كتابه هو الفرات (والبُقْعَةُ الْمُبَارَكَةُ) هي كربلاء، والشجرة هي محمد).⁷

از امام صادق (عليه السلام) روایت شده است: «منظور از شاطئ الْوَادِ الْأَيْمَنِ» (از کناره‌ی راست آن وادی) که خداوند در قرآن از آن یادی به میان آورده، فرات است و (البُقْعَةُ الْمُبَارَكَةُ) (بارگاه مبارک)، کربلا و «الشَّجَرَةُ» (درخت) محمد می‌باشد».⁸

والفرات نهر من الجنة، واليماني أيضاً نهر من الجنة، تلقى فيه أعمال العباد كما ورد عن الصادق (عليه السلام): (الرَّكْنُ الْيَمَانِيُّ بَابُنَا الَّذِي يُدْخِلُ مِنْهُ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ نَهْرٌ مِّنَ الْجَنَّةِ تَلْقَى فِيهِ أَعْمَالُ الْعَبَادِ).⁹

فرات، نهری است از بهشت و یمانی هم نهری است از بهشت که اعمال بندگان در آن قرار می‌گیرد، همان‌طور که از امام صادق (عليه السلام) روایت شده است که فرمود: «رَكْنٌ يَمَانِيٌّ دَرْبٌ مَا إِسْتَ كَمَّ اَزَّ دَخْلَ بَهْشَتٍ شَوْنَدٍ وَدَرَّ آنَّ نَهْرٍ إِسْتَ اَزَّ بَهْشَتٍ كَمَّ اَعْمَالٌ بَنْدَگَانَ دَرَّ آنَّ اَفْكَنَدَهُ مَیِّشُود».¹⁰

وكربلاء هي الحسين (عليه السلام)، والشجرة هي محمد وعلى عاليهما السلام؛ لأنَّهما أَبِيوا العترة. فالْمُكَلِّمُ المباشر هو المهدي الأول (اليماني): (وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَبَنَاهُ نَحِيًّا).

کربلا، حسین (عليه السلام) است، و درخت، محمد و علی (عليهمما السلام) است؛ چرا که آن‌ها پدران عترت‌اند و آن‌کس که به طور مستقیم [با موسی (عليه السلام)] سخن گفت، مهدی اول (یمانی) بود: (وَنَادَيْنَاهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَبَنَاهُ نَحِيًّا) (و او را از جانب راست کوه طور صدای زدیم و او را برای مناجات با خود، نزدیک کردیم).

⁷ بحار الأنوار : ج 13 ص 49.

⁸ بحار الأنوار : ج 13 ص 49.

⁹ وسائل الشيعة (آل البيت) : ج 13 ص 339.

¹⁰ وسائل الشيعة (آل البيت) : ج 13 ص 339.

وقائد المُكلم هو علي بن أبي طالب (عليه السلام) (من الشجرة)؛ لأن الشجرة كلها علي بن أبي طالب (عليه السلام)، فهو أبو العترة، أما أصل الشجرة فهو محمد (صلى الله عليه وآله وسلم).

پیشوای سخن گوینده، علی بن ابی طالب (عليه السلام) (من الشجرة) (از درخت) بود؛ زیرا تمامی درخت علی بن ابی طالب (عليه السلام) بود؛ چرا که او پدر عترت است، و اما اصل درخت، حضرت محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) می باشد.

فمُكلم موسى هو الله، ومُكلم موسى هو محمد (صلى الله عليه وآله وسلم)، وهو علي (عليه السلام)، ومُكلم موسى هو المهدى الأول (اليماني).

بنابراین کسی که با موسی سخن گفت خداوند بود، و سخن گوی موسی حضرت محمد (صلى الله عليه وآله وسلم) بود، و حضرت علی (عليه السلام) است، و متکلم با موسی، مهدی اول (یمانی) بود.

وقد سماه أمير المؤمنين (عليه السلام) مُكلم موسى، وبين علامات ظهوره: (إذا صاح الناقوس، وكبس الكابوس، وتكلم الجاموس (الجاموس هو الجامد، والمراد هنا: الصامت الساكت 11 فعند ذلك عجائب وأي عجائب إذا أنارت النار ببصرى، وظهرت الراية العثمانية بوادي سوداء، واضطربت البصرة وغلب بعضهم بعضاً، وصبا كل قوم إلى قوم، وتحركت عساكر خراسان، ونبع شعيب بن صالح التميمي من بطん الطالقان، وبوييع لسعيد السوسي بخوزستان، وعقدت الراية لعماليق كرдан، وتغلبت العرب على بلاد الأرمن والسقلاب، وأذعن هرقل بقسطنطينية لبطارقة سينان، فتوقعوا ظهور مُكلم موسى من الشجرة على الطور (وعلى الطور أي في النجف؛ لأن الطور نقل إلى وادي السلام كما روي عنهم (عليهم السلام))، فيظهر

---

11 وفي هذا المعنى ما جاء عن رسول الله (ص) مع سلمان: (.. وإن هذا لكائن يا رسول الله؟ قال (ص): إِيَّ وَالَّذِي نَفْسِي بِيده ، يَا سَلَمَانَ عَنْهَا يَتَكَلَّمُ الرُّوَيْبِضَةُ، فَقَالَ: وَمَا الرُّوَيْبِضَةُ يَا رَسُولَ اللَّهِ فَدَاكَ أَبِي وَأَمِي؟ قَالَ (ص): يَتَكَلَّمُ فِي أَمْرِ الْعَامَةِ مِنْ لَمْ يَكُنْ يَتَكَلَّمُ، فَلَمْ يَلْبِسُ إِلَّا قَلِيلًا حَتَّى تَخُورَ الْأَرْضَ خُورَةً، فَلَا يَظْنُنَ كُلُّ قَوْمٍ إِلَّا أَنَّهَا خَارَتْ فِي نَاحِيَتِهِمْ فَيُمْكِثُونَ مَا شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ يَنْكِتُونَ فِي مَكَثِهِمْ فَتَلْقَيْ لَهُمُ الْأَرْضَ أَفْلَازَ كِيدَهَا - قَالَ: ذَهْبٌ وَفَضَّةٌ - ثُمَّ أَوْمَأَ بِيدهِ إِلَى الْأَسَاطِينِ فَقَالَ: مِثْلُ هَذَا، فَيُوْمَنْدَ لَا يَنْفَعُ ذَهْبٌ وَلَا فَضَّةٌ، فَهَذَا مَعْنَى قَوْلِهِ: فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطَهَا) بحار الأنوار : ج 6 ص 309.

**هذا ظاهر مکشوف، ومعاين موصوف ... ثم بکی صلوات الله عليه وقال: واما
للأمم ... ۱۲.**

امیرالمؤمنین (علیه السلام) او را متکلم با موسی نام برد و نشانه‌های ظهورش را بر شمرده است: «هنگامی که ناقوس به صدا درآید و سایه‌ی شوم کابوس بر همه‌جا سنگینی کند و جاموس سخن بگوید (جاموس، جامد و بی‌جان است و در این‌جا منظور، ساکت و بی‌صدا می‌باشد^[11]) در چنین زمانی، شگفتی‌ها پدید خواهد آمد و چه شگفتی‌هایی! وقتی که آتش شهر بصره را روشن کند و پرچم‌های عثمانی در وادی سودا ظاهر گردد، بصره آشوب شود و بعضی بر بعضی دیگر پیروز گرددند و هر قومی بر قوم دیگر بتازد و لشکریان خراسان به جنبش درآیند و شعیب بن صالح تمیمی از مرکز طالقان قیام کند و در خوزستان با سعید سوسي بیعت شود و پرچمی برای استقلال کردها برافراشته گردد و عرب‌ها بر بلاد ارمنی‌ها و سیکلوب‌ها غالب شوند و هرقل در قسطنطینیه در برابر فرماندهی سفیان تسليم گردد، آن‌گاه منتظر ظهور کسی باشید که در طور سینا از درخت با موسی سخن گفت (و بر طور یعنی نجف؛ زیرا همان‌گونه که از معصومین^(علیهم السلام) روایت شده، طور به وادی السلام منتقل شده است) او به گونه‌ای نمایان و آشکار ظاهر می‌گردد که بیننده او را توصیف کند... سپس امیرالمؤمنین که سلام و صلوت خداوند بر او باد گریست و فرمود: افسوس بر امّتها....»^{۱۳}.

**وهذا موجود في القرآن، فالله يتوفى الأنفس، وأيضاً عزرايل، وأيضاً جند
عزرايل.**

چنین معنایی در قرآن آمده است که خداوند، و همچنین عزرايل، و نیز لشکر عزرايل جان‌ها را می‌ستانند:

¹² معجم أحاديث الإمام المهدى (علیه السلام) : ج 3 ص 27.

¹³ معجم احاديث امام مهدى (علیه السلام): ج 3 ص 27

(اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا) ¹⁴.

(خدا جان‌ها را به هنگام مردنشان می‌گیرد).

(وَاللَّهُ خَلَقْتُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّ أَكْثُرُهُمْ) ¹⁵.

(خدا شما را بی‌افرید، سپس می‌میراند).

(فَنَّ يَتَوَفَّ أَكْثُرُ الْمَوْتِ الَّذِي وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَى رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ) ¹⁶.

(بگو: فرشته‌ی مرگ که موکل بر شما است، شما را می‌میراند سپس به سوی پروردگاران بازگردانیده می‌شوید).

(وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ) ¹⁷.

(و اگر بینی آن زمان را که فرشتگان جان کافران را می‌ستانند، و بر صورت و پشتیان می‌زنند و می‌گویند: عذاب سوزان را بچشید).

وفي كل الأحوال إذا توفى الأنفس الملائكة، أو ملك الموت، فالموتي الحقيقى هو الله، وكذلك الحال هنا فإذا كان مكلماً موسى هو علي (عليه السلام)، أو المهدى الأول، فالمتكلم الحقيقى لموسى هو الله سبحانه.

در همه‌ی این احوال اگر فرشتگان یا ملک الموت جان‌ها را بستانند، ستانده‌ی حقیقی همان خداوند است. در این جا نیز وضعیت به همین‌گونه است؛ اگرچه

¹⁴. الزمر : 42.

¹⁵. النحل : 70.

¹⁶. السجدة : 11.

¹⁷. الأنفال : 50.

سخنگوی موسی حضرت علی (علیه السلام) یا مهدی اول است ولی سخنگوی حقیقی،
خدای سبحان می باشد.

*****